

lard in sede Catalaunensi, illud publico mandato approbavit et fidelibus sibi commissis commendavit. Eodem anno factus archiepiscopus Parisiensis et Cardinalis condemnavit opus inscriptum : *Exposition de la foi de l'Église, touchant la Grâce et la Prédestination*, ut errores Jansenii renovans. Anno 1698 prodiit opus dictum : *Problème ecclésiastique*, in quo ostendebatur doctrinam operis ab episcopo Catalaunensi approbati eamdem esse ac doctrinam operis ab archiepiscopo Parisiensi condemnati. Hinc magnus animorum conflictus, quo turbata est pax Clementina : ipsimet episcopi divisi sunt circa opus *Quesnel*, aliis illud damnantibus et aliis approbantibus. Clemens XI, qui anno 1708 idem opus jam damnaverat, precibus regis acquiescens et litem terminare volens, celebrem edidit Constitutionem *Unigenitus*, die 8 septembri 1713, qua centum et unam propositiones e libro *Quesnel* excerptas, cum respectivis censuris damnavit, prohibuitque sub poena excommunicationis ipso facto incurrendæ librum legere vel retinere. Cardinalis *de Noailles*, cum octo aliis episcopis, hanc Constitutionem acceptare noluit. Quatuor episcopi, scilicet *de la Broue* Mirapicinus, *Soanem* Sanitiensis, *Colbert* Montispessulanus, et *de Langle* Bononiensis, per actum coram notario exaratum, a Constitutione ad futurum concilium generale, anno 1717, appellarunt : eorum exemplo moti, pluriimi simplices presbyteri pariter appellarunt, atque novum creatum est scandalum. Tandem Cardinalis *de Noailles*, post multas disceptationes, Constitutioni subcripsit anno 1718. Existit historia famosæ hujus Constitutionis, auctore *Godau*, episcopo Vinciensi, 2 vol. in-12.

Præcipua errorum *Quesnel* capita sunt : 1º gratiae interiori nunquam resisti ; 2º non dari gratiam sufficientem, sed omnem gratiam esse efficacem ; 3º aliqua Dei mandata multis, etiam justis, esse impossibilia ; 4º omnia opera infidelium et peccatorum esse peccata ; 5º gratiam et justitiam primo homini fuisse debitam ; 6º non esse in Deo sinceram voluntatem omnes homines salvos fieri ; 7º Christum non mortuum esse pro omnibus ho-

minibus ; 8º opera sine charitate facta esse mala : unde, amissa charitate, simul amittuntur fides, spes, omnes virtutes, etc. Igitur errores Jansenii renovat et novos eis adjicit.

Notandum est Clementem XI prohibuisse, sub poena excommunicationis ipso facto incurrendæ, legere aut servare librum *Quesnel*, aliasve libros existentes aut exstituros, doctrinam ejus defendantes. Bulla *Unigenitus* omnem vim habet et auctoritatem cui omnes catholici parere tenentur.

PARS DOGMATICA.

DE DOCTRINA ECCLESIAE CIRCA GRATIAM.

In hac parte exponenda est fides catholica circa gratiam et vindicanda de erroribus supra relatis. Dicemus 1º de variis humanæ naturæ statibus relative ad gratiam ; 2º de natura gratiæ ; 3º de ejus necessitate ; 4º de variis ejus speciebus ; 5º de ejus effectibus, et 6º de prædestinatione et reprobatione : hanc igitur partem in sex capita dividemus.

CAPUT PRIMUM.

DE VARIIS NATURÆ HUMANÆ STATIBUS RELATIVE AD GRATIAM.

Nomine *status* intelligitur conditio hominis in ordine ad finem ultimum. Duplex distinguitur in genere, status termini et status viae.

Status termini est conditio mortuorum, et triplex est,

scilicet, beatorum in cælis, reproborum in inferis, et justorum in purgatorio. De his dicendi hic non est locus.

Status viæ sextuplex distingui potest, videlicet 1º naturæ puræ, 2º naturæ integræ, 3º justitiae originalis, 4º naturæ lapsæ, 5º naturæ lapsæ non reparatae, et 6º naturæ lapsæ reparatae.

Status naturæ puræ esset conditio hominis creati sine ullo dono supernaturali, nec etiam naturali indebito, ad finem naturalem destinati, concupiscentiæ, miseriis hujus vitæ et morti subjecti.

Status naturæ integræ eadem esset conditio hominis ob finem naturalem creati, sed dono naturali indebito muniti, quo inordinatos concupiscentiæ motus facile refrenare potuisset.

Status justitiae originalis seu innocentiae ille est in quo protoparentes nostri fuerunt constituti, ad visionem Dei intuitivam destinati, gratia sanctificante ornati, concupiscentiæ, miseriis hujus vitæ et morti minime subjecti.

Status naturæ lapsæ ille est in quo erant primi parentes post lapsum et in quo sunt eorum posteri gratia non regenerati, id est, peccato inquinati et omni jure ad regnum cœlorum destituti.

Status naturæ lapsæ non reparatae idem esset status cui Deus nullum præstisset remedium.

Status naturæ lapsæ reparatae idem etiam est status hominis, cui tamen Deus, ex misericordia, dedit Salvatorem.

De gratia relative ad hominem in hoc ultimo statu consideratum præcipue agimus in præsenti Tractatu.

Status naturæ puræ, *naturæ integræ* et *naturæ lapsæ* non reparatae nunquam exstiterunt. Igitur de illis tantum ut possibilibus agere possumus. Nullum est dubium quin status naturæ lapsæ non reparatae fuerit possibilis, cum apud omnes constet Deum ex misericordia omnino gratuita nobis dedisse Salvatorem. At non ita omnes concedunt statum naturæ puræ, ad quem status naturæ integræ refertur, fuisse possibilem. Aliquid ergo dicemus 1º de statu naturæ puræ, et 2º de statu justitiae originalis.

ARTICULUS PRIMUS.

DE STATU NATURÆ PURÆ.

Pelagiani olim docuerunt hominem esse in statu naturæ puræ, nullamque subiisse depravationem; idem tenent Sociniani et hodierni philosophi nostri. Verum ex dicendis patebit de fide esse genus humanum a primævo statu per peccatum excidisse, gratia indigere, nec igitur in statu naturæ puræ versari.

Contra vero Lutherus, Calvinus, Baius, Jansenius eorumque sequaces contendunt, ut supra notavimus, statum naturæ puræ impossibilem esse; contra quos sit sequens propositio, quæ non est de fide catholica, sed apud catholicos velut certa communissime habetur.

PROPOSITIO.

Status naturæ puræ est possibilis.

Prob. Illud pro certo tenendum est quod nititur 1º decretis summorum Pontificum, 2º auctoritate S. Aug., 3º argumento theologico, et 4º consensu fere omnium theologorum: atqui his momentis nititur status naturæ puræ possilitas.

1º *Decretis summorum Pontificum.* Pius V et Gregorius XIII, Constitutionibus ab Urbano VIII confirmatis, sequentem damnaverunt Baii propositionem, n. 56: « Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, » qualis nunc nascitur: » contradictoria igitur est vera; ergo Deus potuit ab initio talem creare hominem qualis nunc nascitur. Sensus tamen non est Deum potuisse illum creare peccato originali inquinatum, ut omnes factentur, nec probabiliter cum tantis inordinationibus in ipsius natura existentibus et peccati originalis consecratio ac pœnis, sed in eadem conditione, in eodem statu substantialiter: porro nascitur omni dono supernaturali

orbatus, concupiscentiæ, miseriis hujus vitæ et morti subjectus : ergo, etc. Ergo 1°.

II° *Auctoritate S. Aug.* quem adversarii confidenter invocant. Lib. 3 de Libero Arb., c. 20, sic habet, varios describens modos quibus animæ ad corpus accedere possunt : « Si ergo altera talis esse cœpit, non solum ante peccatum, sed ante omnem vitam suam, qualis alia post vitam suam culpabilem facta est, non parvum bonum habet, unde conditori suo gratias agat. » Ergo supponit animas a peccato immunes eisdem miseriis subjici posse quibus subjiciuntur animæ peccato iniquitatem, ut ex contextu clarius patet. Ergo 2°.

III° *Argumento theologico.* Ut status naturæ puræ sit possibilis, sufficit quod homo creari potuerit sine ordinatione ad finem supernaturalem, concupiscentiæ, miseriis vitæ et morti obnoxius : atqui hæc quatuor constant.

1° Homo creari potuit sine ordinatione ad finem supernaturalem; sola enim gratia ad hunc finem fuit destinatus et justitia originali donatus, ut patet damnationis propositionum Baii et presertim sequentis, n. 29 : « InTEGRITAS creationis non fuit indebita humanae naturæ exaltatio, sed naturalis ejus conditio. » Si autem sola gratia homo destinatus fuerit ad finem supernaturalem, hæc destinatio ipsi non est naturalis : ergo 1° creari potuisset sine ordinatione, etc.

2° *Concupiscentiæ obnoxius.* Patet 1° ex damnatione prædictarum propositionum ; 2° ex S. Aug. dicente in lib. 4 contra Julianum, cap. 16 : « Gratia quippe Dei magna ibi erat, ubi terrenum et animale corpus bestiale libidinem non habebat ; » 3° ratione ; concupiscentia enim naturalis est appendix unionis mentis cum corpore. Ergo.

3° *Obnoxius miseriis vitæ.* Nam vi unionis mentis cum corpore subjicimus impressionibus quæ ex actione objectorum externorum in sensus nostros naturaliter nascentur. Hinc injucundæ sensationes, morbi, infirmitates aliæque miseriæ : atqui, posita creatione hominis sine ordinatione ad finem supernaturalem, hæc ipsius conditio-

nis naturales forent appendices : unde S. Pius V censura percussit propositiones 72 et 73 Baii, asserentis poenas infligi non posse nisi peccatoribus : ergo 3°.

4° *Morti obnoxius.* Probatur 1° censura propositionis 78 Baii sic se habentis : « Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis conditio ; » 2° auctoritate S. Aug. qui, in lib. 6 de Genesi ad litteram, cap. 25, sic se habet : « Primus creatus est homo immortalis, quod ei præstabatur de ligno vitæ, non de constitutione naturæ. Mortalis ergo erat conditione corporis animalis, immortalis autem beneficio Creatoris ; » 3° ratione ; corpus enim organicum aliorum corporum motibus, ictibus aliisque pressionibus expositum, naturaliter debilitatur, infirmatur et tandem moritur, ut exemplo totius naturæ corporeæ constat : ergo 4°, etc. ; aliunde, etc. Ergo.

IV° *Consensu theologorum.* Si enim paucissimi excipiuntur, omnes possibilitatem naturæ puræ agnoscunt : atqui temerarium foret a consensu tam universali doctorum catholicorum recedere : ergo.

Nota. Illa tamen propositio non est de fide catholica, quamvis contradictoria ejus inter propositiones Baii a summis Pontificibus damnatas reperiatur ; quia affirmari non potest eam nota hæreseos fuisse qualificatam, siquidem omnes damnantur in globo tanquam respective hæreticæ, erroneæ, suspectæ, temerariæ, scandalosæ, etc.

Solvuntur objectiones.

Obj. 4°. Pelagiani docebant infantes absque peccato nasci, et tamen eos ante baptismum decedentes a regno celorum excludabant. S. Aug. variis in locis, et presertim in lib. contra Julianum, contendit injustum esse eos a regno celorum excludere : ergo arbitratur destinacionem ad hunc finem supernaturalem naturæ nostræ essentialiem esse.

R. Nego conseq. Nam in præfatis locis S. Aug. non loquitur de statu possibili, sed de statu præsenti in quo,

falentibus Pelagianis, ad regnum cœlorum destinati sumus : porro si ad regnum cœlorum destinati sumus, in-justum est ab illo excludere infantes a peccato immunes. Hic S. Doctor utitur argumento ad hominem, cui Pelagi-ani respondere non poterant. Nihil ergo adversum nos inde sequitur.

Eodem modo resolvendi sunt S. Thomas qui dicit na-turale inesse homini desiderium videndi Creatorem, et philosophi christiani qui, ex desiderio naturali in nobis existente immarcescibilem consequendi felicitatem, con-cludunt nos ad visionem Dei intuitivam destinatos esse; in statu enim nostro præsenti argumentantur, non vero in statu naturæ puræ, in quo fides non existeret, nec de-siderium talem obtinendi felicitatem.

Inst. 4º. Philosophi Platonici, teste S. Aug., de Cividate Dei, l. 8, c. 8, docebant ultimum finem hominis in vi-sione Dei intuitiva consistere : ergo hæc visio homini est naturalis.

R. Nego conseq. Platonici loquebantur de homine in præsenti statu spectato : porro homo in præsenti statu spectatus, ad visionem Dei destinatur, ut fides docet. Pla-tonici autem id scire vel conjicere poterant, tum ex frag-mentis primævae revelationis per traditionem transmis-sæ, tum ex aliqua librorum sacrorum notitia, ut ipse dicit S. Aug., ibid., cap. 41; tum ex desiderio homini nunc insito, quod in statu naturæ puræ non ita exis-te-ret. Ergo.

Inst. 2º. Homo natura sua summam appetit beatitudinem : atqui summam beatitudinem in sola Dei fruptione, seu in visione intuitiva, invenire potest : ergo sua na-tura ad visionem Dei intuitivam destinatur.

R. Dist. min. Homo summam beatitudinem in sola Dei fruptione invenire potest, in præsenti statu, *conc.*; in statu naturæ puræ, *nego min.* Desideraret quidem beatitudinem, sed naturalem et statui suo proportionatam; non vero supernaturalem, cuius nullam haberet ideam. Porro beatitudo naturalis absque visione Dei intuitiva existeret : ergo.

Inst. 3º. Homo creari non potest nisi propter Deum, ergo in sola fruptione Dei beatus esse potest.

R. Dist. conseq. In sola Dei fruptione beatus esse po-test in præsenti statu, *conc.*; in statu naturæ puræ, *nego conseq.* Tunc enim appeteret beatitudinem facultatibus suis proportionatam, non vero supernaturalem. Ergo.

Inst. 4º. Homo Deo frui non potest, nisi eum amando : atqui omnis amor Dei est supernaturalis : ergo.

R. Nego min. Supposito enim, cum Baio et Jansenio, hominem creari non posse sine amore Dei, nihil omnino vetat ne amor ille sit naturalis, si videlicet homo ad finem pure naturalem ordinetur : ergo, etc. Semper igi-tur fit petitio principii.

Inst. 5º. Vera felicitas etiam naturalis excludit mi-serias hujus vitæ : ergo homo in statu naturæ puræ, miseriis hujus vitæ subjectus, nulla vera felicitate, ne quidem naturali, frui posset.

R. 1º Forte homo in statu naturæ puræ, a peccato immunis, miseras in eodem gradu non expertus esset : ita plurimi sentiunt theologi. *2º* In eo statu forte exsti-tisset via probationis, sicut in præsenti vita, et terminus requietionis naturalis, licet ignoremus in quo constituis-set. *3º* Deus miseriarum existentiam permittendo, suffi-cientia contulisset bona ut vita fuisset status desidera-bilis. Ergo.

Obj. 2º. Concupiscentia vocatur ab Apostolo, Rom. vii, peccatum : atqui repugnat hominem creari cum peccato : ergo creari non posset cum concupiscentia.

R. Dist. maj. Apostolus vocat concupiscentiam pecca-tum, id est, effectum peccati in præsenti vita, *conc.*; ab-solute et prout esset in statu naturæ puræ, *nego maj.* Apostolus enim considerat hominem ut peccato Adami a primævo statu dejectum, concupiscentiae obnoxium illa-que variis modis ad malum pertractum aut sollicita-tum : nihil autem dicit de concupiscentia prout in statu naturæ fuisset : ergo ex illius doctrina, ex verbis S. Aug. aliorumve Patrum contra concupiscentiam legentium, nihil adversus propositionem nostram concludi potest,

cum hic de statu præsenti loquantur, non vero de statu mere possibili.

Cæterum, probabilius est concupiscentiam in statu naturæ puræ, secluso peccato, cum tanta inordinatione non exsistram : unde argumentum theologorum, lapsus hominis ex inspectione ipsius conditionis actualis concludentium non ruit; merito quippe ostendunt tot specimina celsitudinis cum tantis signis abjectionis conciliari non posse, et ens rationale sic constitutum non concipi tanquam opus Dei summe sapientis integrum.

ARTICULUS PRIMUS.

DE STATU JUSTITIÆ ORIGINALIS.

Pelagiani contendebant primum hominem creatum fuisse sine gratia, ignorantiae, concupiscentiæ aliquisque miseriis hujus vite obnoxium : idem dicunt Sociniani, hodierni Protestantes et philosophi nostri, quamlibet corruptionem naturæ humanæ negantes.

Certum est, ex modo dictis, Adamum creari potuisse in statu naturæ: querendum est igitur 1º an creatus fuerit in statu justitiæ, 2º an in illo statu perseverare potuisset, et 3º an et quando ab illo exciderit. His quæsitis per sequentes satisfaciemus propositiones.

PROPOSITIO PRIMA.

Adamus in statu justitiæ et sanctitatis fuit creatus, vel ad eum post creationem evectus; id est, ante suum peccatum certo erat justitia et sanctitate originali prædictus.

Hæc propositio est de fide, quia ut talis ab universa docetur Ecclesia, et sic definita est a conc. Trid., sess. 5, decreto de Peccato originali, n. 1 : « Si quis non contumescit primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradyso fuisset transgressus, statim sanctitatem

» et justitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse....
» anathema sit. »

Prob. 1º Scriptura sacra. Gen. 1, 26 : Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram. Imago et similitudo Dei in homine præcipue consistit, juxta SS. PP., in justitia et sanctitate. Eccles. VII, 30 : Solum hoc invenit quod fecerit Deus hominem rectum; id est ex interpretibus, justum ac sanctum. Eph. IV, 23 et 24 : Renovamini spiritu mentis vestræ, et induite novum hominem qui secundum Deum creatus est in justitia et sanctitate veritatis. Colos. III, 10 : Et induentes novum, cum qui renovatur in agnitionem secundum imaginem ejus qui creavit illum. Voces renovamini et renovatur supponunt primam existitatem sanctitatem. Ergo 1º, etc.

Prob. 2º auctoritate S. Aug. textum B. Pauli ad Ephes. interpretantis, de Gen. ad litt., l. 6, cap. 26 : Induite novum hominem, etc., et addentis : « Ecce quod perdidit Adam per peccatum. » Ergo 2º, etc.

Prob. 3º concil. Araus. II, c. 19, quod sic se habet : « Unde cum sine gratia salutem non possit (humana natura) custodire quam accepit, quomodo sine Dei gratia poterit reparare quod perdidit? » Ergo 3º, etc.

Ad præcavendas difficultates ex nonnullis Patrum textibus de promptas, advertendum est nos non dicere præcise Adam creatum esse in justitia et sanctitate, sed creatum vel paulo post ad hunc statum evectum fuisse, ut plures volunt doctores licet improbabiliter.

PROPOSITIO SECUNDA.

Adamus eximis præditus est donis in anima et in corpore.

Concilium enim Trid., sess. 5, n. 1, anathematæ percūtit eos qui non confiterentur « primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradyso fuisset transgressus, statim sanctitatem et justitiam in qua constitutus fuerat amisisse... totumque, per prævaricationis

» offensam, secundum corpus et animam in deterius
» commutatum fuisse. »

Prob. primum hominem donatum fuisse scientia in intellectu, ordinatione perfecta in voluntate, immortalitate in corpore et exemptione ab omnibus miseriis.

1º Scientia in intellectu. Patet ex his Ecclesiastici verbis, xvii, 5 : *Disciplina intellectus replevit illos. Creavit illis scientiam spiritus, sensu implevit cor illorum, et mala et bona ostendit illis.* Ergo 1º.

2º Ordinatione perfecta in voluntate. Concil. Trid., sess. 5, decreto de Peccato originali, n. 5, sub fine, expresse dicit concupiscentiam, quæ gravem generat inordinationem in voluntate, ex peccato venisse et ad peccatum inclinare. Hæc igitur inordinatio non existimat ante peccatum.

S. Aug., lib. 2 de peccat. Merit. et Remiss., cap. 22, ait, de primis parentibus nostris loquens : « Placebant » Deo et placebat illis Deus ; et quamvis corpus animale » gestarent, nihil inobediens in illo adversum se sentiebant. »

Talis est sensus omnium theologorum et fides totius Ecclesiaæ. Ergo 2º.

3º Immortalitate in corpore. Legimus enim in Genesi, ii, 16 : *Ex omni ligno Paradisi comedere : de ligno autem scientiae boni et malii ne comedas. In quocunque enim die comederis ex eo, morte morieris.* Si ergo non comedisset, immortalis fuisse. In Sap. ii, 23, legitur : *Deus creavit hominem inextirpabilem.* Unde B. Paulus, ad Rom. v, 12 : *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, et per peccatum mors, et ita in omnes homines mors pertransiit.* Ergo 3º.

4º Exemptione ab omnibus miseriis. Tuit quippe Dominus Deus hominem et posuit eum in paradyso voluptatis, Gen. ii, 15. S. Aug., de Civitate Dei, lib. 14, cap. 26, de Adamo dicit : « Vivebat sine ul' a egestate, ita semper vivere habens in potestate. »

Miseriæ hujus vitæ sunt appendices mortis : qui ergo immortalitate donatus erat, eo ipso ab omni miseria exi-

mebatur. Hinc traditiones apud antiquos populos sparsæ de quadam aurea ætate quæ olim exstitisset. Ergo 4º.

Dices 1º : Primi parentes, ex Genesi, cibo indigebant. Ergo nec immortales, nec a miseriis exempti erant.

R. Nego conseq. Non repugnat enim Deum omnipotentem effecisse ut primi parentes cibo indigerent, et tamen nec ullum sentirent dolorem, nec morti obnoxii essent : non de illis ratiocinandum est sicut de nobis in præsenti statu constitutis.

Dices 2º : Incredibile est Adamum, justum, sanctum, scientia et recta ordinatione voluntatis prædictum, a miseriis exemptum ac beatum, hæc omnia per peccatum amittere consensisse. Ergo.

R. Nego ant. Lapsus primi hominis tam eximiis ornatis donis est quidem stupendus et ad incutendum timorem idoneus, non vero incredibilis, quia 1º ille homo erat liber ; sua igitur libertate abuti potuit sicut angeli in cœlo ; 2º lapsus iste, quantumvis inexplicabilis, est factum in sacra Scriptura relatum, in traditionibus populorum impressum, totius religionis christianæ fundamentum, et ad rectam humanæ naturæ, in statu suo præsenti, intelligentiam omnino necessarium. Ergo nullatenus in dubium revocari potest.

PROPOSITIO TERTIA.

Primus homo perseverare potuisset in statu justitiæ.

Prob. Hæc propositio ex verbis Geneseos et B. Pauli superius citatis sequitur, et ubique docetur. Ergo :

Attamen primus homo bene agere et perseverare non poterat sine gratia ; nam bonum opus et perseverantia, in statu justitiæ, fuissent ordinis supernaturalis : ergo vires naturæ superassent. Hoc expresse docet S. Aug., l. De Corrept. et Gratia, cap. 11, n. 32, dicens de Adamo et ejus justitia : « Deus dederat adjutorium sine quo in ea non posset permanere... Non deerat adjutorium per

» quod posset, et sine quo non posset perseveranter bonum tenere. » Idem habet in multis aliis locis.

Hoc etiam definit Concil. Araus. II, can. 19 : « Unde cum sine Dei gratia natura humana salutem non possit custodire quam accepit, quomodo sine Dei gratia poterit reparare quod perdidit? »

Qualis autem gratia fuisse necessaria, non sibi consentiunt theologi : communius tamen docent necessariam fuisse quamdam gratiam actualem sive intellectus, sive voluntatis, et forte utriusque. Eam gratiam vocant, cum S. Aug., lib. de Correptione et Gratia, cap. 12, *Adjutorium sine quo per liberum arbitrium perseverare non posset.*

Aliud est adjutorium quo fit aliquid, v. g., quo prædestinati nunc perseverant in bono, et efficaciter, absque tamen necessitate, determinantur ad perseverandum.

Scinduntur doctores circa sensum quo intelligi debant adjutorium *sine quo* et adjutorium *quo*. Ab hujusmodi controversia, juxta morem, abstinemus. Nobis tamen videtur Adamum indiguisse eadem gratia, saltem quoad speciem, qua nosmetipsi indigemus, et in mente S. Augustini, qui his verbis usus est, adjutorium *sine quo* ad gratiam sufficientem reduci, et adjutorium *quo* ad gratiam efficacem, de quibus infra dicemus. Discriben itaque inter gratiam status justitiae et gratiam status naturae lapsæ non in eo consistit, ut vult Calvinus, quod Adam gratiae assentiri vel resistere potuerit pro libitu, dum gratiae in præsenti statu nobis concessæ resistere non valeamus ; nec in eo quod omnis gratia sanitatis sit adjutorium *sine quo*, et omnis gratia medicinalis sit adjutorium *quo*, juxta beneplacitum Jansenii, sub eo nomine fingentis gratiam relative victricem.

Circa hanc difficultem quæstionem non sibi consentiunt doctores catholici, sed in varias abeunt sententias, quas, ut pote inutiles, ne exponere quidem volumus.

PROPOSITIO QUARTA.

Primus homo in justitia originali non perseveravit.

Hæc propositio est de fide, et fuse probatur in Tractatu de Peccatis : certum est igitur primum hominem a primævo statu excidisse, et totum genus humanum in eamdem ruinam proruisse. Deus procul dubio nos in infelici statu naturæ lapsæ relinquere potuisset, siquidem homo pro peccato satisfacere non poterat, ut in Tractatu de Incarnatione ostenditur, nec ipse tenebatur Filium suum ad salvandos homines mittere. Unde ipse Christus suam exhibit missionem ut insigne misericordiæ Patris beneficium : *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*, Joan. III, 16.

Ergo pariter de fide est nos in statu naturæ reparatæ versari : de gratia igitur relative ad hunc statum tractare nunc restat.

Hinc, ex catholicorum doctrina circa hominis creationem in statu justitiae, ejusque lapsum et maculæ peccati originalis transmissionem, apprime sequitur gratiæ supernaturalis necessitas, de qua acturi sumus, cum explicuerimus quid per ipsius naturam intelligendum sit.

De his omnibus, et de difficultatibus a recentioribus philosophis et exegetis præsertim in Germania allatis, utiliter legetur P. Perrone, de Deo creatore, part. III, de Homine.

CAPUT SECUNDUM.

DE NATURA GRATIÆ.

Cum duplex in genere sit gratia, habitualis et actualis, specialiter quærere solent theologi quid sit natura utriusque.